

Stärk det politiska ledarskapet

« OMSLAGSBILDEN: Vattentrappan är en symbol för flödena i en organisation som Södertälje kommun. Om allt ska fungera behövs det ständig syresättning och kontinuerliga kontaktytor med alla delar av organisationen.

KONSTNÄRER: John Wilkes och Hans Jörg Palm
FOTO: Peter Muller

Södertälje kommuns värdegrund

Grunden i ledarskapet är kommunikation. Hur vi som ledare, oavsett politiker eller tjänstemän, bemöter varandra, brukarna och medborgarna är en viktig faktor som påverkar vår förmåga att ge Södertäljeborna en så bra kvalitet som möjligt.

Genom att ta stöd i vår värdegrund tar vi även avstamp i det gemensamma ledaruppdraget.

VI HAR ALLA EGNA VÄRDERINGAR utifrån våra olika bakgrunder och erfarenheter. Men det är viktigt att vi har gemensamma värderingar som utgör grunden för vad som är rätt och som bestämmer hur vi ska prioritera vid olika handlingsalternativ i vår vardag. Därför har Södertälje kommun en värdegrund. Den ska känneteckna vårt förhållnings-sätt och agerande i det dagliga arbetet. Värdegrunden omfattar tre värderingar och två principer som lyder så här:

Värderingar

MEDBORGAREN FÖRST

Vi har alltid vårt fokus på medborgarna, i vårt arbete och när vi fattar beslut. Vi skapar delaktighet och dialog.

RESPEKT FÖR INDIVIDEN

Vi respekterar alla människor oavsett t ex ålder, kön, etnicitet, religion, funktionshinder och sexuell läggning.

MER ÄN FÖRVÄNTAT

Vi utgår alltid från att skapa ett mervärde för brukaren och använder de gemensamma resurserna på ett effektivt sätt.

Principer

UTGÅ ALLTID FRÅN SAMHÄLLSUPPDRAGET

Vi ska stödja människors strävan efter ett bra liv och se vårt uppdrag i ett helhetsperspektiv.

OLIKHETER ÄR EN STYRKA

Vi tror att olikheter skapar en bättre och mer dynamisk verksamhet. Vi bejakar nyfikenhet, öppenhet och lyhördhet.

"Södertäljeborna kräver att vi får ut så mycket som möjligt av varje skattekrona. Ju mer vi som politiker kan om kommunen, ledarskap och hur allting hänger ihop, desto bättre kan vi leva upp till förväntningarna."

Susanne Bergström
Kommunalråd (S)

"Att stärka det politiska ledarskapet stärker även oss tjänstemän. Det skapar utrymme för det gemensamma arbetet att öka kvalitén på servicen till Södertälje kommuns medborgare"

Lars Nykvist
Kvalitetschef

Länkande ledarskap

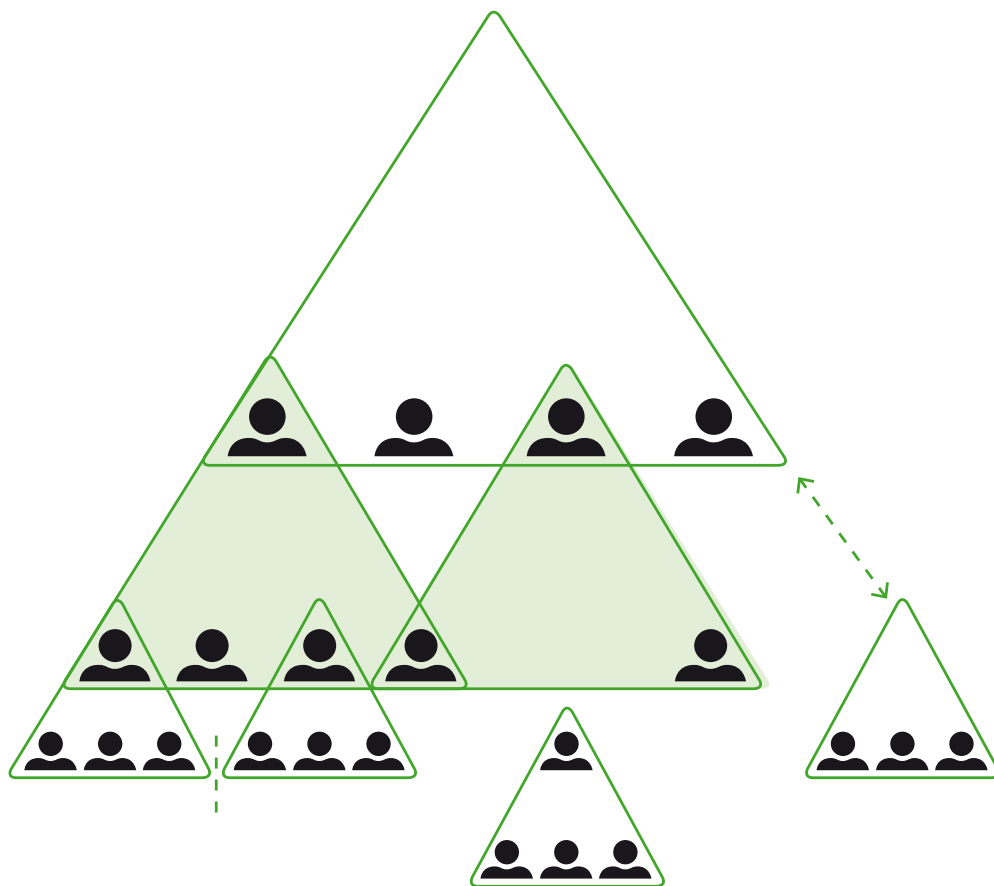
Bilden visar på vikten av att alla nivåer, horisontellt som vertikalt, länkas ihop. En viktig förutsättning för att stärka helhetsperspektivet är förståelsen för det gemensamma uppdraget.

"Det är viktigt att vi under utbildningen vågar lämna de politiska färgerna hemma, att vi vågar öppna oss och utvecklas tillsammans. Olika människor behövs. Om alla är lika blir det ingen utveckling."

Ewa Lofvar Konradsson
Kommunalråd (MP)

"Det här är viktigt. Som förtroendevald får man inte så mycket påfyllning annars. Jag är övertygad om att utbildning och ökad kunskap om hur man själv och andra fungerar leder till att vi fattar bättre beslut."

Marita Lärnestad
Kommunalråd
i opposition (M)

Utbildningsprogram för

ETT STARKT POLITISKT LEDARSKAP gör skillnad i en kommun. Det visar erfarenheter från både Södertälje och andra kommuner i landet. Därför har Södertälje kommun under flera år utvecklat ett utbildningsprogram i flera steg för förtroendevalda i kommunstyrelsen och de kommunala nämnderna.

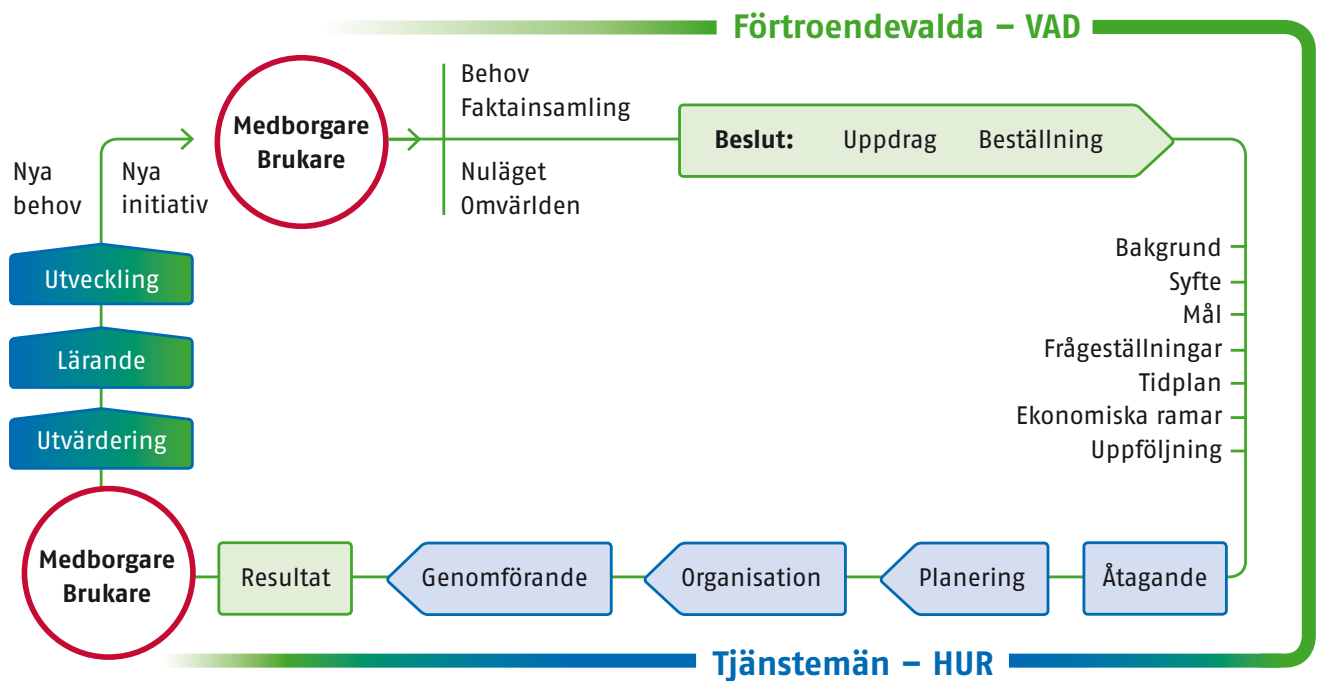
Gemensam plattform

Utgångspunkten är självklar: Förtroendevalda oavsett partifärg behöver en gemensam kunskapsplattform att stå på och en rad olika verktyg för att kunna göra ett så bra jobb som möjligt. Det är också viktigt att förtroendevalda, precis som kommunala tjänstemän, ges möjlighet att utvecklas i sina olika roller. Utvecklingsbehoven ser olika ut, därför finns också riktade insatser för dem som leder nämnder.

Utbildningsprogrammet, som pågått sedan 2003, kan till skillnad från de utbildningar partierna själva anordnar också skapa nödvändig samsyn kring det politiska ledarskapet och mellan ledarskapet i politiken och förvaltningen. Det är viktigt att ha kunskaper om gemensamma processer, angreppssätt och metoder.

Samsyn

Södertälje kommuns verksamhet är så pass omfattande och komplex vilket innebär stora krav på förtroendevalda. Det mesta sker dessutom i ett mycket högt tempo.

Uppdrags- och styrprocess

Bilden har gemensamt tagits fram av förtroendevalda i Södertälje kommun under utbildningarna. Det har tagits bort, ändrats och lagts till delar ända sedan starten 2003. Processbilden visar på ett arbetsätt och rollfördelningen mellan förtroendevalda och tjänstemän.

"Att vara förtroendevald ledare är något av ledarskapets hedersuppdrag! Våra förtroendevalda i Södertälje tar sitt ledarskap på stort allvar, utmaningar saknas inte, inte heller det mod och det engagemang jag möter i vårt gemensamma arbete".

Ulla-Marie Hellenberg
Kommundirektör

stärkt politiskt ledarskap

Personligt ledarskap

Det krävs kunskap om hur den kommunala verksamheten fungerar och styrs och hur man kan samverka med andra människor och grupper för att nå de mål som sätts upp. Därför läggs i programmet också stor vikt vid identifiering och utveckling av det personliga ledarskapets styrkor och svagheter, hur olika beslut och processer är sammanlänkade och hur man tillsammans med andra politiker och tjänstemän kan jobba mot en gemensam målbild.

Fler vågar mer

Det finns ytterligare skäl: Det är helt enkelt roligare att arbeta i en nämnd om man både kan mer och kan påverka mer. Ökad kunskap inte bara stärker det politiska ledarskapet, det skapar också tryggare förtroendevalda vilket kan leda till att man vågar mer, att fler väljer att fortsätta med politiken och att fler Södertäljebor kan tänka sig att engagera sig i kommunpolitiken.

Utbildningsprogrammet skuggar det upplägg som finns för de kommunala tjänstemännen. En särskild arbetsgrupp med förtroendevalda, från både majoritet, opposition och förvaltning ser till att det genomförs och utvecklas oberoende av styrkeförhållandet i fullmäktige.

Utbildning i fyra steg

”De flesta av oss har ett vanligt yrke vid sidan om; vi ger oss in i kommunalpolitiken för att driva frågor som ligger oss varmt om hjärtat. Som lekman kan det vara svårt att hänga med, det krävs kunskap och en bra plattform att stå på. Jag kan mycket väl tänka mig att utbildningsprogrammet i fortsättningen ska rikta sig till alla förtroendevalda i nämnderna.”

Mats Siljebrand
Kommunalråd i
opposition (FP)

”Som nyvald i kommunalpolitiken är det oerhört värdefullt att få en översikt i hur de olika beslutsprocesserna hänger ihop. Samtidigt ger utbildningen möjlighet att lära känna de andra politikerna under avslappnade och inspirerande former. Värderingsövningarna var särskilt roliga och intressanta.”

Ninos Maraha
Förtroendevald i
fullmäktige och
Tekniska nämnden (FP)

1) Den kommunala organisationen

En introduktionsutbildning under tre till fyra kvällar för alla nyvalda politiker. Utbildningen anordnas två gånger per mandatperiod för att även fånga upp dem som väljs in under mandatperioden. Utbildningen syftar till att ge alla nyvalda de baskunskaper som behövs för att de ska kunna sköta sina uppdrag. Den består av en allmän del och en mer nämndspecifik del. Deltagarna går bland annat igenom nämndarbetets förutsättningar, styrning och ledning av kommunen samt prioriterade frågor.

2) Det politiska ledarskapet och nämndarbetet

Spänner över tre hela dagar, varav de två första i internatform. Utbildningen riktar sig till nämndernas förstärkta presidier. Utbildningen syftar till att skapa en gemensam plattform och samsyn kring det politiska ledarskapet och till att öka kunskapen om roller och ansvar inom politiken och mellan politik och förvaltning. Ur kursinnehållet: roller, ansvar och spelregler i beslutsprocessen, styrmodellen planeringshjulet och Mål&Budget.

Den första delen följs upp med en heldag där bland annat nämndens arbete med styrning och ledning utifrån verksamhetsplanen lyfts fram. De förtroendevaldas framtida utvecklingsbehov inventeras och man diskuterar även hur medborgardialogen kan förbättras. Särskild vikt läggs vid det länkade ledarskapet – som visar hur allting i en kommun hänger ihop – och hur den gemensamma uppdrags- och styrprocessen från politik till förvaltning ser ut (se bilder sid 4–5).

3) Det personliga politiska ledarskapet

Utbildning i två dagar med fokus på det personliga politiska ledarskapet. Den riktar sig till kommunstyrelsen och nämndernas presidier och syftar till att skapa förståelse för olika sätt att leda och påverka grupper utifrån hur man själv agerar. Ett annat syfte är att få insikt om vikten av olikheter för att skapa effektiva grupper.

Ur kursinnehållet: samarbetets grunder, kommunikationsformer, återkopplings- och värderingsövningar.

4) Det politiska ordförandeskapet

Endagsutbildning som riktar sig till alla presidier. Den syftar till att öka insikten om hur man som ledare påverkar omgivningen och när man som ledare kortsiktigt bör anpassa sitt beteende för att bli effektivare i sin ledning. Utbildningen kretsar kring instrumentet IDI* och utgår ifrån deltagarnas beteendeprofiler. De viktigaste verktygen för ledarrollen i form av självinsikt och självkänedom lyfts fram.

*INTERPERSONAL DYNAMICS INVENTORY (IDI)

Instrumentet mäter en persons beteende i tre dimensioner. Den första visar i vilken grad en person upplevs sträva efter att påverka och kontrollera andra. Den andra mäter den grad av känslomässig kontakt personen upplevs sträva efter. Dessa två dimensioner kan ställas mot varandra i en matris, som då beskriver fyra sk grundbeteendestilar. Alla fyra beteendestilar är lika resultatintiktade och effektiva, men på fyra olika sätt, Motivator, Producer, Processor och Relator efter de styrkor som tydligast är förknippade med stilarna.

Foto: Joakim Serrander

Foto: Björn Fröberg

Foto: Jacob Forsell

Foto: Johnny Franzén

Marita Lärnestad (M)

Ewa Lofvar Konradsson (MP)

Mats Siljebrand (FP)

Susanne Bergström (S)

Riktade utbildnings- och utvecklingsinsatser

Under mandatperioden genomförs också olika fristående och riktade utbildnings- och utvecklingsinsatser.

Exempelvis så spelar de förtroendevalda i Södertälje kommun, precis som kommunens anställda, bemötandespelet, BOHICA. En särskild version med frågor och händelsekort anpassade för kommunens förtroendevalda har tagits fram. Spelet är en viktig del i arbetet med att stärka det politiska ledarskapet. Det är också ett sätt att lyfta fram värdegrundsfrågorna i hela den kommunala organisationen.

En annan fristående utbildningsinsats går ut på att skapa tryggare kontakter med media.

Tvärpolitisk arbetsgrupp

En tvärpolitisk arbetsgrupp har det övergripande ansvaret för de förtroendevaldas kompetensutveckling: Susanne Bergström (S), Ewa Lofvar Konradsson (MP), Mats Siljebrand (FP), Marita Lärnestad (M). Dessutom ingår Lars Nykvist, kvalitetschef, och Gunilla Astvik-Winér, chefssekreterare.

”Att få möjlighet till denna politikerutbildning har stärkt mig som ledare bl a genom möten med andra förtroendevalda där jag fått tid till att reflektera över såväl mitt eget som andras agerande. Vidare har betydelsen av hur vi kommunicerar och lyssnar på varandra givit mig många AHA-upplevelser”.

Rose-Marie Jacobsson
Ordförande Social- och omsorgsnämnden